

वार्षिक परीक्षा सत्र - 2023-24

विषय - संस्कृतम्

कक्षा - 7

परीक्षा अवधि - 2.30 घण्टे

पूर्णांक - 60

बहुविकल्पीयप्रश्नाः (प्रश्न 1 - 5)

निर्देशः - उचितविकल्पं चित्वा लिखत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 1 मानम् उच्छ्रान्ति -

1

(A) अध्रमाः

(B) अन्याः

(C) उत्तमाः

(D) मध्यमाः

प्रश्न - 2 क्षिणीग्रामस्य जनाः वदन्ति -

1

(A) आंग्लभाषाम्

(B) मालवीभाषाम्

(C) संस्कृतभाषाम्

(D) बुन्देलीभाषाम्

प्रश्न - 3 त्रय-मुनिषु प्रमुखः अस्ति -

1

(A) पाणिनिः

(B) मुथुनः

(C) चरकः

(D) नारदः

प्रश्न - 4 वीरनारायणस्य माता आसीत् -

1

(A) रानी दुर्गावती

(B) रानी लक्ष्मीबाई

(C) रानी अहिल्या

(D) रानी कमलापति

प्रश्न - 5 मर्व + ईशः इति पदे सन्धिः अस्ति -

1

(A) व्यंजनमन्धिः

(B) स्वरमन्धिः

(C) विमर्गसन्धिः

(D) एतेषु कोपि न

रिक्तस्थानानि (प्रश्न 6 - 10)

निर्देशः - उचितशब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 6 सिंह भवति।

1

प्रश्न - 7 व्याकरण-नियमानां रचयिता आसीत्।

1

प्रश्न - 8 परोपकाराय भवति।

1

प्रश्न - 9रक्षति रक्षितः।

1

प्रश्न - 10 दुर्लभं इत्यस्मिन् पदे उपसर्गः अस्ति।

1

अति- लघु- उत्तरीय-प्रश्नाः (प्रश्न 11 - 16)

निर्देशः - अधोलिखितप्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 2 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 11 पाणिनेः जन्मस्थानं किम् ? 2
- प्रश्न - 12 का भाषा देवभाषा इति कथ्यते ? 2
- प्रश्न - 13 जगद्गुरुः कः आसीत् ? 2
- प्रश्न - 14 अपठित बालः कुत्र न शोभते ? 2
- प्रश्न - 15 यः परमो धर्मः ? 2
- प्रश्न - 16 ' गत्वा ' इत्यस्मिन् पदे प्रत्ययः अस्ति - 2

लघु-उत्तरीय- प्रश्नाः (प्रश्न 17 - 22)

निर्देशः - अधोलिखितप्रश्नानाम् एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 3 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 17 का गोलाकारा विद्यते ? 3
- प्रश्न - 18 ग्रामस्य पञ्चपशूनां नामानि लिखत । 3
- प्रश्न - 19 पुराकाले विश्वविख्यातम् अध्ययनकेन्द्रम् किम् आसीत् ? 3
- प्रश्न - 20 निर्देशानुसारं उत्तरं लिखत - 3
- (अ) वदामि इत्यस्मिन् पदे किं वचनं ?
- (ब) पठतु इति पदे कः लकारः ?
- (स) रामलक्ष्मणी इति पदे कः समासः ?
- प्रश्न - 21 अधोलिखितसंख्याः संस्कृतशब्देषु लिखत - 3
- (अ) 11
- (ब) 15
- (स) 19
- प्रश्न - 22 स्वपाठ्यपुस्तकात् एकं श्लोकं लिखत यः अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति 3

दीर्घ- उत्तरीय-प्रश्नाः (प्रश्न 23 - 26)

निर्देशः - अधोलिखितप्रश्नानां निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 5 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 23 कोष्ठकात् उचितशब्दं चित्वा पत्रपूर्तिं कुरुत -

(गमनम्, दिवसानाम्, सुवासरानगरम्, रमेशः, ज्येष्ठभ्रातुः)

प्रधानाचार्यमहोदयः

शासकीयमाध्यमिकविद्यालयः, _____

मान्याः,

सविनयं निवेदनं अस्ति यत् ममविवाहः अस्यामेव दशमी तिथौ अस्ति । वरयात्रा
रतलामनगरं गमिष्यति । वरयात्रायां ममापि.....अनिवार्यम् ।

अतः अहं त्रयःअवकाशस्य प्रार्थनां करोमि ।

भवदाज्ञाकारी

.....

कक्षा सप्तमी

प्रश्न - 24 अधोलिखितेषु एकस्मिन् विषये पञ्च-वाक्यानि संस्कृते लिखत

(अ) मम विद्यालयः (ब) पुस्तकं (स) उद्यानम्

प्रश्न - 25 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

अष्टादशपुराणेषु व्यासस्य वचनद्वयम् ।

परोपकरः पुण्याय पापाय परपीडनम् ॥'

(क) कति पुराणानि सन्ति ?

(ख) परपीडनं कस्मै भवति ?

(ग) पुण्याय कः भवति ?

(घ) वचनद्वयं कस्य अस्ति ?

(ङ) 'पुण्याय' शब्दस्य विलोमशब्दं लिखत ।

प्रश्न - 26 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत-

'तिलकः गणितस्य, संस्कृतभाषायाः विधि-शास्त्रस्य च प्रकाण्ड-पंडितः आसीत् । सः छात्रजीवने एव निश्चयं
अकरोत् यत् - "अहं शासकीयसेवां न करिष्यामि । आजीवनम् भारतस्य स्वतंत्रतायाः कृते संघर्षं करिष्यामि च
इति । सः अघोषयत् स्वराजः मम जन्मसिद्धः अधिकारः अस्ति इति । तिलकः राष्ट्रसेवायाः कृते संलग्नः
अभवत् । जनजागरणस्य कृते सः शिवराजोत्सवस्य, गणेशोत्सवस्य च प्रारंभम् अकरोत् । सः लोकमान्य इति
उपाधिना विभूषितः ।'

(क) तिलकः कस्य प्रकाण्डपंडितः आसीत् ?

(ख) तिलकः छात्रजीवने किं निश्चयम् अकरोत् ?

(ग) तिलकः किमर्थं संघर्षम् अकरोत् ?

(घ) जनजागरणाय तिलकः किं किं अकरोत् ?

(ङ) भारतस्य शब्दे का विभक्तिः ?